

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORCAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHEIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 65 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Wij wekken de arbeiders in het algemeen en de partijgenooten in het bijzonder op, a.s. Zondag 26 Oktober de vergadering in het Paleis voor Volksvlucht te bezoeken, waar de door de Ned.-Indische Regeering gestrafte Douwes Dekker, Mangoen Koesoemo en Soewardi zullen spreken. De revolutionaire eisch van het proletariaat tegenover de koloniale uitbuiting en haar gevolgen is: Indië los van Holland.

Arbeiders van Amsterdam III.

Wilt gij het *Kiesrecht algemeen*, voor man en vrouw; wilt gij geen man en geen cent voor het militarisme; kiest dan **Dinsdag 4 November** de kandidaat der revolutionaire Sociaaldemokratie:

D. WIJNKOOP.

Het Pest-schandaal op Java.

VRIJDAG 31 OCTOBER spreken

Dr. H. GORTER en D. J. WIJNKOOP
in een **Openbare Vergadering** over bovengenoemd onderwerp in GEBOUW „PLANCIUS”, te Amsterdam.
Entrée 10 ct. Aanvang 8½ uur. Werkeloozen vrij.
Diskussie gewenscht.

De Arb. Partij en het Ministerie.

In *Lijnen van Strijd*, hoofdartikelen van *Het Volk* van 20, 21 en 22 Oktober bespreekt mr. Troelstra, vice-president van de Tweede Kamer en leider van de Arb. Partij, de houding van de Arb. Partij ten opzichte van het Ministerie-Cort-Treub.

Wij achten deze artikelen op zichzelf zòo duidelijk en voor het Regeeringskarakter der Arb. Partij zòo tekenend, dat wij heele brokken er uit aan onze lezers meenen in hun geheel te moeten voorzetten. Bij vele gedeelten kan men zeggen: *Kommentaar overbodig*. De arbeider die hieruit niet de waarheid omtrent het wezen der liberaliseerende Arb. Partij leert, die leert het nooit.

Mr. Troelstra constateert in zijn 2e artikel dat het de Arb. Partij volkomen gelukt is, *de liberalen op hun eigen program vast te leggen* (een pover resultaat zou men zoo zeggen voor arbeiders!) en vraagt dan: „Welke feiten hebben tot dit resultaat medegewerkt?”

Hij antwoordt (de kursiveeringen zijn van ons. R.T.):
„Wij noemen de voornaamste:

„a. Onze strijd tegen de vrijzinnige Concentratie „bij de hoofdverkiezingen, *niet loopende tegen*, maar *vóór* haar program, heeft al hare groepen verplicht, „zich zoo sterk en duidelijk mogelijk *vóór* de urgentie „en de uitvoering van dat program te verklaren.

„b. De groote macht, bij de hoofdverkiezingen „door ons ontwikkeld — onze 145.000 stemmen — „heeft elke *aarzeling der Concentratie* naar rechts „of naar het konservatisme *onmogelijk* gemaakt; „haar verplicht, de noodzakelijkheid te erkennen, „om *met onze hulp te regeeren* en haar ertoe gedreven, „onvoorwaardelijk onze kandidaten bij herstemming „tegen rechts te steunen.

„c. Om dezelfde reden hebben de vrij-liberalen,

„die in herstemming kwamen, de onmogelijkheid „van versterking der Eerste Kamer ingezien en zich „met onze herstemmingseischen vereenigd, waarop „wij den Concentratiekandidaten tegen rechts de „de overwinning hebben bezorgd.

„d. Nadat de vorming eener gemengd soc-dem- „vrijzinnige en eener openlijke Concentrieregeering „was mislukt, bleef de mogelijkheid van een extra- „parlementair vrijzinnig kabinet tot vervulling der „kiesrecht- en pensioeneischen over en de *Concentratie*, door in haar overleg met mr. Cort van der „Linden, die vervulling te stellen als eisch van „samenwerking, heeft daarbij *haar plicht niet verzaakt*.

„e. *Het huidige Kabinet* heeft zich die vervulling „blijkbaar*) tot taak gesteld en *moet* daarom door „ons worden beschouwd als het orgaan, met behulp „waarvan het *direkte doel*, door ons aan de ver- „kiezingen gesteld, *kan en moet worden verwezenlijkt*”.

Bij „blijkbaar” zet Mr. Tr., zooals men uit bovenstaande ziet, een noot*), die aldus luidt: „Dit wordt „geschreven in de *verwachting* dat de *twijfelachtige* „punten in de Troonrede in gunstigen zin zullen wor- „den opgehelderd.”

Blijkbaar is het dus *nog niet gebleken* — dat voelt ook de oolijke Troelstra — dat het huidige Kabinet zich de vervulling der kiesrecht- en pensioeneischen tot taak heeft gesteld. Want als het al gebleken was, was het niet „twijfelachtig” en hoefde het niet meer „opgehelderd”. Zóóveel Hollandsch verstaat elk kind van de lagere school reeds. Toch kan men veilig aannemen, dat het over-overgroote deel der Arb. Partij ook dit bedrog van Troelstra slikt.

Voor degenen, die ook een andere toon graag hooren, zegt Mr. Troelstra dan, dat er „uitvloeisels zijn van het burgerlijk regiem, die wij als sociaal-demokraten verplicht zijn te bekampen.” Wij dachten immer, dat het *heele* burgerlijke regiem door de sociaal-demokratie bestreden moest worden, maar die tijd is in de Arb. Partij blijkbaar lang voorbij. De massa der leden is al blijde, als ze het woord „bekampen” nog maar hoort — „in hoeverre *het protest met het woord* steeds zal kunnen worden bekrachtigd met *het protest van de daad*” (en nu zijn de kursiveeringen van Mr. Tr. zelf) „dat zal geheel afhangen van de omstandigheden van elk bepaald geval”, zegt deze „politicus” zéér karakteristiek voor zijn eigen Partij.

De Arb. Partij en het militarisme.

Daarover weet Mr. Troelstra de volgende wijsheid ten beste te geven:

„Als uitvloeisel hiervan (nl. dat de Arb. Partij „beweert geen Regeering, alleen regeeringsvoorstellen te steunen) trokken wij, toen de regeering „het blijvend gedeelte bij de militie wilde afschaffen, ons in den „nacht van Staal” van de „stemming over de oorlogsbegrooting terug, zoolang „het scheen, dat de rechter zijde met *onze* stemmen „tegen die begrooting, die door ons gewenschte „maatregel zou trachten te weren. *Onze fraktie* zou „toen *desnoods vóór die begrooting hebben gestemd*, „indien niet dezelfde regeering pas op marinegebied, „precies het tegenovergestelde van bezuinigen had „gedaan (men denke aan het „schip-Talma” onder „Cohen Stuart). Maar toen een jaar later de regeering „onder van Rappard voor den drang der militaristen „bleek te buigen en ophield met bezuinigen, lieten

„wij haar mede vallen. Had die regeering, inplaats „van een niets-zeggend blanco- artikel, het algemeen „kiesrecht, en inplaats van „verplichte verzekering” „een staatspensioen op haar program gehad en ware „er kans geweest, met hare meerderheid deze zaken „werkkelijk tot stand te brengen, zoo zouden wij „tegenover haar bij die gelegenheid minder vrij „hebben gestaan. Dan toch had deze vraag moeten „gesteld worden: (en nu kursiveert Tr. zelf) *of aan „de paar ton, die Van Rappard meer dan zijn „voorganger op de begrooting had, en die onder een „ministerie van rechts gauw tot eenige millioenen „zouden stijgen, de groote machtsversterking, die „het algemeen kiesrecht en de voorziening in een „nijpenden nood, als het staatspensioen geeft aan „de arbeidende klasse, mocht worden opgecofferd*. „Alleen omdat onze fractie zich *niet* voor dit „moeilijke dilemma geplaatst zag, kon zij toen zoo „frisch-vroolijk aan Van Rappard's val meedoen, „zonder zich van de politieke gevolgen veel aan te „trekken. Voor haar toch kon deze vrijzinnige „regeering moeilijk meer zijn dan een... blanco- „artikel.

„Het verschil tusschen 1905 en 1913 springt in het „oog, als men bedenkt, dat ditmaal algemeen kiesrecht en ouderdomsrente de inzet zijn van de te „voeren Kamercampagne en dat — naar wij mogen „aannemen — de vrijzinnige partijen en de regeering „zich de tot stand koming daarvan ten doel hebben „gesteld. *Dit geeft ons belang bij het bestaan der „regeering zelve* — dit noopt ons, ons optreden „ten opzichte der regeering in elk speciaal geval te „toetsen aan haar algemeen program en de politieke „gevolgen ervan ernstig te overwegen.”

Hoe die „toetsing” uitvalt zullen wij straks zien, maar op het oogenblik constateeren we, dat Mr. Troelstra stillekens — zouden zijn schaapkens het merken? — een stapje verder gaat in de richting van het militarisme. Het is nu niet meer: „liberalisme, bezuinig op oorlog en je krijgt onze stem”, gelijk de S. D. A. P. sche Kamerfraktie eendrachtiglijk van Albarda, Mendels en Sannes af tot Troelstra, Vliegen en Schaper toe aan de Koningin beloofde; maar het heet nu reeds „of de liberalen *al een paar ton méér vragen voor oorlog, dus de oorlogsbegrooting opvoeren*, hindert niet, wij stemmen toch voor, want rechts vraagt *gauw eenige millioenen méér voor oorlog!*” Aldus de Arb. Partij — bij monde van Mr. Troelstra!

Wij vragen hier nu niet of het niet een fatale leugen is van Troelstra om te beweren dat links het militarisme minder opvoeren zou dan rechts — elkeen weet, Troelstra óók, dat de heele stijging der militaire uitgaven in deze eeuw het gevolg is van de *liberale* Militiewet van 1901 — wij vragen óók niet of de arbeiders nu eindelijk zouden inzien dat de Arb. Partij eenvoudig de antithese tegen rechts versterkt en zelf een liberaliseerende partij wordt; maar wij vragen of de leden van de S. D. A. P. zouden zien, dat ze in Zwolle bij de neus genomen zijn, niet alléén omdat Troelstra tòch met de liberalen door dik en dun gaat, maar in het bijzonder omdat hij zelfs bereid is, *tegen alle beslissingen van Zwolle in, vóór een verhoogde militaire begrooting der liberalen* te stemmen! — En dat noemt zich dan nog Sociaal-demokratisch!!

De „band" der Arbeiders Partij met de Vrijzinnige Regeering.

Mr. Troelstra ging toetsen en overwegen, en wat vond hij?

Evenals hij, zijn mannetjes kennende en in zijn bekende dubbelzinnigheid, eerst moest zeggen, dat hij de uitvloeijsels van het burgerlijk regiem *verplicht is* te bekampen om daarna uiteen te zetten, dat hij zelfs voor de *verhoogde* oorlogs-grooting der liberalen zal stemmen, en dus de uitvloeijsels van het burgerlijk regiem *niet van zins is* te bestrijden, zóó begint deze nobele politicus ook met mee te deelen, dat de Arb. Partij *formeel* vrij staat tegenover de Regeering, om dan te melden, dat het in de praktijk hierop neerkomt, dat de A. P. „door de sterke band van het belang" aan de Reg. gebonden is, en voor de Arb. Partij „een band met de Regeering" beteekent „een band met de Vrijzinnige Partijen" (door hem zelf gekursiveerd). En voor de velen in de Arb. Partij, die zich graag met woorden laten bedonderen, voegt hij erbij: Een „band" — geen „verbond". Een „band" — geen „bloc". Wij zijn dat met Troelstra eens: Een „band" bindt de Arb. Partij aan de vrijzinnigen, geëen verbond, maar dan een band waarmee de Arb. Partij smadelijker en vaster geklonken zit aan de liberalen, dan een slaaf aan zijn heer. Een slaaf sluit óók geen verbonden, maar moet niettemin zijn heer naar de oogen zien. Zoo staat de Arb. Partij ten opzichte van de liberalen.

De band, zegt Troelstra dan en hierbij moeten wij het voor ditmaal laten, — de band die ons aan de Regeering en de vrijzinnigen bindt — die van A. K. en ouderdomsrente (wij merken op, dat de demagogie met Staatspensioen nu heeft afgedaan) — „is sterk genoeg om ons zoo noodig te bewegen tot concessies in dezen (in het militarisme n.l.), waaraan wij anders niet zouden denken."

Nu, dat kan goed worden. Behalve de gewone, reeds bekende, nog ongedachte concessies der Arb. Partij aan de liberalen en aan het militarisme! Ziet men nu, dat wij niets te veel voorspeld hebben. De Arb. Partij aan de liberalen vast geklonken en te zamen het militarisme opvoerende. Zóó spoedig en zóó volkomen hadden we ons de morele nederlaag van de Arb. Partij niet eens gedacht. WP.

Het revolutionaire proletariaat.

III.

Wanneer de revisionisten en de revisionistische bureaucratie in de arbeidersbeweging hun zin kregen, dan zou — wij spreken hier over den politieken strijd — de arbeidersbeweging ontfaarden in een gekonkel tusschen Kamerleden en bestuurders van arbeiderspartij met leden der regeering en burgerlijke partijen. Met schikken en plooiën en elkaar zetels afstaan en programpunten overnemen en zoo heel misschien, nu en dan, een heel klein stukje, een schijn van een stukje, uitvoeren, zouden de arbeiderspartijen van België en Holland, Engeland, Frankrijk, en waarachtig Duitschland ook, en de burgerpartijen van die landen, geleid door hun Troelstra's en van der Velde's, hun Macdonalds, Jaurès' en Scheidemann's aan de eene, hun Clemenceau's, Lloyd George's en hoe ze verder heeten aan de andere, samen... wat doen? De sociale revolutie brengen? Neen, het proletariaat demoraliseeren.

Daar moet de taktiek dier bureaucraten en bestuurders op uit loopen!

Alle voortdurend heulen met de liberalen, — en anders doen de revisionisten internationaal niet — al het heulen loopt uit op demoralisatie. Het wezen der liberalen en der arbeiders is zoo grondverschillend, dat blijvende samenwerking slechts kan worden gekocht met opofferen van het karakter. De zwakste, de arbeider, verkoopt zijn karakter.

Het is met de samenwerking der arbeiders met de liberale partijen niet anders gesteld dan met die van arbeiders met de katholieke of de anti-revol. partij. De katholieke arbeider, de calvinistische die met Kuyper of Aalberse meewerkt, is in een korten tijd zijn karakter kwijt, als hij het ooit had. Hij moet geloooven in wat niet waar is: in klasseverzoening. Hij moet die huichelen. Als ik de vergaderingen der S. D. A. P. in den verkiezingstijd in Amsterdam, in Twente bijwoonde, dan was het mij of ik bij Oosterbaan, Sybrandi, of Aalberse zat. Erger. Want op bedekte wijze, indirect werd tot samengaan, — en blijvend was dat samengaan! — met de liberale heeren aangespoord. Onwaarheid, maar bedekt, was in die redevoeringen van Troelstra en Albarda, die ik hoorde, te bemerken, een huichelarij van vijandschap, inderdaad een aanprediking van verbond.

Wanneer dat lang duurt, dan raakt de heele proletarische massa, die zoo geleid wordt, zijn nerf, zijn

energie, zijn kracht en zijn politieke zedelijkheid kwijt.

Dat is de laatste hinderpaal die het proletariaat, door zijn eigen onkunde, weinig doorzicht, en onontwikkeldheid zich zelf in den weg legt in alle landen: het geloof in wat nog altijd het liberalisme heet. Een andere hinderpaal zien wij niet meer. Zoodra het proletariaat waarlijk, niet met woord of program, maar met de daad, onafhankelijk is, op zich zelf staat, dan kan het niet anders dan revolutionair zijn. Want dan heeft het rechts en links tegenover zich, een macht, die het alleen door revolutionaire middelen kan overwinnen. Dan staat het politiek zooals het economisch staat: alleen. Dan helpt geen verdrag of overeenkomst of sluwe leiding meer. Dan loft geen schijn meer en bedriegt geen bedrog. Zelfstandigheid is het eenige wat bereikt moet worden. En daarom staat, zoover wij zien kunnen, alleen het schijnheilig bedrog der liberalen en der reformisten nog in den weg.

Men kan het zoo begrijpen dat de massa's zich laten vangen. Zij hebben zoo weinig, zoo niets! Bescherming bij de wet bijna niet. De eerste politieke rechten niet. Geen macht. Geen bezit. Verbetering van 50 cent is in het huishouden al veel.

En daar staan nu Troelstra en van der Velde en Macdonald en de anderen en beloven: Als jelui nu maar met ons meegaat en ons vertrouwt, dan zullen wij de liberalen tot concessies dwingen. En ginds staan de liberalen en behandelen Troelstra en van der Velde en Macdonald zoo vriendelijk! Zij spreken zijn woorden na, nemen zijn leugens over. De arme arbeidersmassa hoopt! Van hoop naar geloof is maar één stap, en van geloof naar daad slechts één. De zaak is in orde: Troelstra heeft zijn macht, zijn zetels, zijn groote talrijke partij. En de liberalen hebben ook hun zin, de arbeiderspartij doet met hen mee, zij komen aan de regeering.

Alleen de arbeiders zijn de bedrogenen. Want juist doordat zij hun vijanden geholpen hebben, doordat zij zich tot helpers en knechten van hun vijanden hebben gemaakt, is de trots en de macht dier vijanden gewassen. En die trots en macht openbaren zich hierin, dat zij hun slaven als slaven behandelen en hun geen rechten met een menschwaardig bestaan geven. Hoogstens schijn.

Het duurt lang voor de massa dit inziet. Want zij zijn onwetend, hebben geen tijd tot diepe studie der verschijnselen der politiek: het wezen der partijen, het imperialisme etc. etc. En de reformistische bureaucratie zijn of zelf dom of sluw. En de liberalen van hun kant doen alles om den valschen schijn in het leven te houden. En zelfs de klerikalen helpen daarbij, omdat het om het behoud van het kapitalisme gaat!

Om dit alles in te zien, om deze laatste hinnernis, die de proletariërs zich zelf in de weg leggen, weg te ruimen, moet het proletariaat hooge eigenschappen ontwikkelen: Inzicht, Moed, Zelfstandigheid, Trots. De hoogste eigenschappen in den klassenstrijd. De ontwikkeling van den strijd, de gevolgen die zij van hun slechte taktiek ondervinden en vooral de verscherping van den strijd moeten hun die eigenschappen brengen.

Het is de schoone taak der S. D. P. door onverbiddelijke bestrijding van reformisme en reformistische bureaucratie te helpen deze laatste hindernis voor het proletariaat weg te ruimen. H. G.

Uit de Vakbeweging.

BINNENLAND.

Een zonderlinge strijd.

Er is een staking aan de Vooruit, een coöperatieve broodbakkerij te Amsterdam. We deelden reeds mede, dat als eerste eisch was gesteld: een daalder per 100 brooden, een loon dat blijkbaar aan meerdere coöperaties wordt betaald. Op velerlei wijze heeft de loopersorganisatie getracht den strijd te voorkomen en daarom zelfs willen voorstellen het loon te brengen op f 1.35 en over 3 maanden of half jaar op f 1.40. „Vooruit" had n.l. de loopers den eisch gesteld een contract te teekenen voor een loon van f 1.35 en een advertentie in de bladen geplaatst, waarin loopers werden gevraagd. „Vooruit" weigerde de conferentie, waarbij de loopers ook het bestuur van den Bakkersgezellenbond hadden uitgenoodigd. Den dag daarop ontsloeg het alle loopers, allen konden zich Vrijdags weer aanmelden, behalve de secretaris. Daarom staakten toen de loopers.

De meeste broodbezorgers zijn lid van Nieuw Leven, 6 van den Bakkersgezellenbond, deze bleven aan 't werk. De loopers hielden een vergadering. Daar verklaarde de administrateur dat op 't werk van Vuisje niets was aan te merken, doch dat hij

te veel naar voren trad als organisatieman. Het gelukte intusschen de bakkers gedaan te krijgen, dat Vuisje weer in dienst werd genomen. De staking kon echter niet worden opgeheven, wegens verschil over 't dragen van de nadeelen ervan.

Het H.B. van den Bakkersgezellenbond heeft blijkens „Het Volk" getracht met 't bestuur der coöperatie het bedrijf gaande te houden. De bakkers, georganiseerd in den modernen bond, hielpen bezorgen en zoo bedfende men een deel der klanten. Het achte zich daartoe gerechtigd, omdat van het personeel 25 bakkers en loopers lid zijn van den bond en meende niet te mogen toelaten dat op deze wijze een coöperatie werd te gronde gericht, die met haar arbeidsvoorwaarden ten voorbeeld kon worden gesteld aan het particuliere bedrijf. Dit is een even zonderling, als gewaagd standpunt. Het kan toch nimmer tot de taak van den vakbond worden gerekend, een bedrijf staande te houden. We wachten dus belangstellend daaromtrent nadere inlichtingen. De poging is intusschen mislukt. Blijkbaar waren de klanten van de „Vooruit" op deze wijze van bediening niet gesteld.

Thans zijn partijen overeen gekomen, door een accountant te doen onderzoeken of 't werkelijk niet mogelijk is, het loon te verhoogen.

Uit den Typografenbond.

De Typografenbond is thans aangesloten bij het N. V. V. De Amsterdamsche staking heeft de bondsleden doen inzien, dat een hechtere aaneensluiting met andere georganiseerde arbeiders noodzakelijk was geworden. Maar echte N. V. V.-ers zijn 't daarmee, toch nog niet geworden. Dat is gebleken bij de aanstelling van den derden gesalarieerde. Het financieel beheer van den bond is n.l. zoo omvangrijk geworden, dat dit niet meer kon waargenomen worden door iemand, die overdag aan de kast moet staan. Van Straten had jaren achtereen, tot tevredenheid van het H. B. de functie bekleed van penningmeester. Op de Bondsvergadering werd hij dan ook voorgedragen en bij acclamatie aan de leden voorgesteld, die per referendum hadden te beslissen.

Er kwam echter den laatsten tijd nog al eens scherpe kritiek op de handelingen van het N. V. V. van den redacteur-propagandist Van der Wal in het „Grafisch Weekblad". Zoo bij de bouwvak- en de zeeliedenstaking. Dat was natuurlijk een doorn in 't oog van de door-dik-en-dun-N. V. V.-ers. Want nu kwam de kritiek ook in het N. V. V. en zij achten deze kritiek gevaarlijk. Als 't alleen maar van de S. D. P. komt, nu ja, maar uit de vakbeweging zelf, dat is te erg. Nu wil het ongeluk, dat Van Straten niet tot de door-dik-en-dunners behoort, al is hij voorstander van aansluiting, hij is misschien ietwat syndicalistisch van aanleg. In elk geval zal hij de kritiek op 't N. V. V. in 't vakblad niet bemoeilijken.

Er kwam dus een tegenkandidaat, P. de Bruin uit Schiedam. Geweldige boomen werden in het vakblad opgezet voor zijn candidatuur, zelfs geadvertieerd in 't vakblad, ja de kandidaat schreef zelf een aanbeveling. 't Heeft niet geholpen. Van Straten werd hij een referendum, waarbij goed werd gestemd (3038 van de 4172) gekozen. V.

Centralisatie in de bouwbedrijven.

De hoofdbesturen van de moderne bouwvakbonden hebben vergaderd ter overweging van het voorstel één algemeene moderne bouwvakbond te stichten. Een commissie is ingesteld, welke tot taak heeft een grondig onderzoek in te stellen naar de in de organisaties bestaande belemmeringen en moeilijkheden die bij samensmelting moeten worden overwonnen en welke zoo mogelijk den grondslag en organisatievorm aangeeft, waarop samensmelting mogelijk zou zijn.

Geen eenheid van actie.

Bij de visschersactie te IJmuiden is tot nog toe geen eenheid van optreden bereikt. Eenerzijds stelt de Zeemansvereeniging „Volharding" eischen aan de patroons, anderzijds de Alg. Ned. Zeemansbond „Volharding" dringt aan op een collectieve arbeids-overeenkomst. De eischen van de Zeemansbond deelden we reeds mede. Tot de zoo hoog noodige samenwerking der beide organisaties schijnt 't niet te kunnen komen. Althans beiden voeren thans een afzonderlijke actie. We zullen dan misschien weer 't genoegen beleven, dat de moderne organisatie namens een deel der zeelieden een contract afsluit, dat dan de patroons dient om gebruikt te worden tegen de andere organisatie en zoodoende de strijdkracht der visschers te verlammen. Hopen we, dat

nog alle pogingen in 't werk zullen worden gesteld, om eenheid te bereiken. Volgens „Het Volk” weigert de Zeemansbond samen te spreken met Brautigam, den secretaris van de „Volharding”. Dit is natuurlijk een volkomen verkeerd standpunt. Al zit de duvel in 't bestuur, als 't tegen 't patronaat gaat, werkt men met dat bestuur samen. 't Is geen zaak van personen, 't gaat niet om personen, maar om zaken. Maar even onjuist is 't van de „Volharding”, nu niet te willen samenwerken. 't Is altijd nog beter een strijd met opofferingen eenerzijds samen te winnen, dan dien strijd verloren te doen gaan, door gebrek aan eenheid.

Stakingen.

De staking te Valkenswaard, door de sigarenmakers vorige week uitgesproken, is geëindigd met een bijna geheele overwinning der arbeiders.

Een kleine staking is deze week geproclameerd voor H. Luurmans in Eindhoven.

De Haagsche electriciensstaking is geëindigd met een overwinning der arbeiders. Een algemeene arbeidsovereenkomst voor de drie groote steden van ons land is thans gesloten.

De staking der metaalbewerkerhulpen te A'dam over 't Y, is geëindigd met een gedeeltelijke overwinning. Op 3 Sept. is de staking begonnen met den eisch het loon te brengen van 22 op 25 cent ijer uur. De looneisch is niet ingewilligd. Toegestaan is echter f1.50 per week toeslag, totdat de fabriek zal geopend zijn. De stakers hadden de hulp ingeroepen van de afd. v. d. Landelijke Federatie van Metaalbewerkerhulpen.

Spoorwegarbeiders.

Het ledental der Spoorwegvereniging is, naar Het Volk meldt, thans reeds gestegen tot 2830. Kon de redactie niet nalaten, de minderheid voor haar mindere medewerking nog een duw te geven, een in deze bevoegd inzender komt daartegen in dit blad met klem op.

Buitenland.

Nog een Engelsche demagoog.

De tweede groote demagoog, die het Engelsche liberale ministerie telt, de heer Churchill — hij behoort, tusschen haakjes precies tot die klasse van groot-grondbezitters, waartegen dominee Lloyd-George verleden week zoo fraai schetterde — heeft j.l. Zaterdag ook weer eens een aardig vliegertje opgelaten.

Deze groote sinjeur, die sinds eenigen tijd minister van Marine is, hield namelijk een lange rede, waarin hij onder meer eens het balletje opgooid van een soort van „vacantie” in den aanbouw van slagschepen volgens een met Duitschland te sluiten overeenkomst. D. w. z., Duitschland en Engeland zouden overeenkomen, dat in het volgende jaar de snelheid van aanbouw van groote oorlogschepen niet zou toenemen, de verhouding tusschen den aanbouw van beide wereldmachten dus dezelfde zou blijven. Bijvoorbeeld Duitschland twee, Engeland vier. Langs dien weg zou een beperking der oorlogstoerusting mogelijk worden, want die toesteltingen waren immers zoo verderfelijk en onzinnig voor den socialen vooruitgang. Kortom: het liedje, dat wij de Engelsche radicaal-doende staatslieden in de laatste jaren nu al zoo dikwijls hebben hooren zingen. Wanneer men nu weet, dat deze edele Lord daarbij echter als voorwaarde en als iets vanzelf sprekends stelt, dat deze „matiging” in het toerusten ten oorlog alleen maar voor een gedeelte van de Britsche wereldvloot en de Britsche zeeën zou gelden, dat b.v. de Middellandsche zeevloot en de in aanbouw zijnde vloot voor Canada, het machtige opkomende Noord-Amerikaansche Britsche Rijk, in die matiging niet zouden zijn begrepen, dan begrijpt men, wat een dergelijk „voorstel” waard is. Het komt hierop neer, dat Brittannië voor een gedeelte van haar vloot en haar verdedigingslijn — het zwakste gedeelte — zou verkrijgen een vermindering van den aanbouw van haar mogelijken tegenstander. Het is dus een voorstel, overwegend in Engeland's belang. De edele lord weet dus, dat Duitschland, waarmee Engeland overigens sinds eenige maanden op een goeden voet staat, een dergelijk voorstel niet zal aannemen. Het is bijgevolg niets dan een erg goedkope demagogische truc, veel meer berekend op de Engelsche radicale arbeiders en kleinburgers dan op het zo-gezegde doel, waar het op heet gericht te zijn. De Engelsche liberalen zijn van ouds sterk geweest in

die soort volksbedriegerij. Dit hangt ongetwijfeld hiermee samen, dat ze kerkelijk en godsdienstig van de bovenste plank zijn. Ongetwijfeld loopen tal van arbeiders enz., die in Engeland maar al te graag naar dergelijke radicale, ethische en godsdienstige frasen luisteren, er weer in. Maar de toerusting van daarom niet minder voort; en met zulke demagogie wordt het revolutionair-socialistische inzicht bestreden.

De Britsche mijnwerkers en het zoogenaamde Arbeidersdagblad in Engeland.

De Britsche mijnwerkers, de sterkste vakorganisatie in Engeland, wier bewonderenswaardigen strijd van 't vorig jaar we ons allen nog wel herinneren, hebben onlangs hun congres gehouden. Op dat congres bleek de enorme kracht van deze organisatie, die zoo ongeveer alle ondergrondse arbeiders in het mijnbedrijf van Groot-Brittannië omvat, weer zeer duidelijk.

Het congres was vooral merkwaardig, omdat het opnieuw aantoonde, hoe zeer het gebrek aan sociaal-revolutionair, Marxistisch inzicht, altijd, zelfs bij de sterkste arbeidersorganisaties, maakt, dat de volle kracht van die organisaties ter verovering van een andere maatschappij niet kan worden aangewend, en de arbeiders in vele opzichten de prooi blijven van allerlei demagogie en misleiding.

Het congres der Federatie — want dat is het Verbond van Britsche Mijnwerkers immers — toonde een prachtige solidariteit door den steun, dien het aan de stakende lersche transportarbeiders verleende, niettegenstaande de taktiek van deze organisatie, die sterk nationalistisch is, volstrekt niet de instemming van de meeste Britsche vakarbeiders heeft.*)

Het besluit verder, gezien de toenemende organisatie der patroons, die zich nauwer aaneen willen sluiten en een fonds van niet minder dan 600 miljoen in 't leven willen roepen tot verweer tegen stakingen, pogingen te doen „tegenover de organisatie der kapitalisten een meer volledige en werkzame organisatie der arbeiders te stellen”. De motie van den Zuid-Walenser gedelegeerde Hodges, die de Federatie aanvaardde, houdt in, dat de Mijnwerkers het „initiatief zullen nemen tot een nadere samenwerking met andere groote arbeidersbonden, als de Transportarbeiders en Spoorwegmannen, teneinde na te gaan, hoe *gemeenschappelijk* te strijden”.

Komt dit besluit tot uitvoering, dan wil dit zeggen, dat de machtigste Britsche vakorganisaties zullen beproeven om op economisch gebied sterker te staan ter verovering van gemeenschappelijke eischen; als den achturedag, het minimumloon enz.

De Engelsche groote pers noemt dit „syndicalisme” en onze syndicalisten hier praten dit na.

Maar wat zeggen zij er dan van, dat diezelfde mijnwerkers met 261000 tegen 191000 stemmen besluiten een politiek fonds te scheppen, zooals de Osborne-wet dat toelaat? En dat degenen, die tegen stemden of zich van stemming onthielden, verscheiden honderdduizenden, in 't geheel geen syndicalisten, anti-politiekers of anarchisten zijn, maar doodgewone liberalen of unionisten, menschen zooals hier de Werkliedenverbonders of de Patrimoniummannen?

Toch is dit een feit. Wel is er onder de Mijnwerkers, die niet liberaal of onverschillig zijn, een groote strooming tegen de alleen-parlementariërs in de Engelsche Arbeiderspartij, die niets dan burgerlijke radicalen zijn. De voorzitter Smillie polemiseerde b.v. onder algemeene instemming tegen de bewering van het parlementslid Snowden, van de Arbeiderspartij, en van de Onafhankelijke Arbeiderspartij (I. L. P.) — die nu met de Britsche Socialistische Partij zou moeten samensmelten als de heeren Huysmans, Van der Velde enz. hun zin krijgen — daar deze Snowden gezegd had, dat de Wet op het Minimumloon — verleden jaar door de vakactie en niet door de parlementaire actie der heeren Snowden enz. bereikt — de mijnwerkers meer gebracht had dan al hun vroegere vakverenigingsstrijd. Smillie noemde die uitingen van meneer Snowden eenvoudig belachelijk.

Maar wat zegt ge nu van diezelfde Mijnwerkersfederatie, die 30.000 pond — 360.000 gulden — jaarlijks ter beschikking stelt van het dagblad „the Daily Citizen” — de Dagelijksche Burger — dat door diezelfde heeren niets-dan-parlementariërs, diezelfde verraders en laffe liberalen-knechten als de heeren Snowden, Barnes en Co. is opgericht en hun tot spreekbuis strekt?

*) Dit is wat anders dan de houding van de N. V. V.-leiders hier, die alle andersdenkende arbeiders, ook al strijden ze den klassenstrijd, als vijanden behandelen.

De „Daily Citizen” is namelijk niets dan een schepping, uit persoonlijke ijdeluiterij opgericht door den grooten meneer Ramsay Macdonald, verkocht en verzwaagd met de liberale politiekers, die aan het hoofd van dat blad een absoluut beginselloos beroepsjournalist, die rood, blauw, groen of geel schrijft, al naar men 't hem opdraagt, heeft geplaatst.

En de machtige Federatie verknoeit de centen van de Engelsche mijnwerkers aan een dergelijk veil en beginselloos orgaan, terwijl zij het dagblad, „the Daily Herald” te Londen, dat in den aanvang socialistisch en zelfs syndicalistisch was, heeft laten omkomen, zoodat het van gebrek in de handen van een andere burgerlijke zwendelaarsbende moest vallen.

Uit zulke dingen ziet men, hoe de arbeiders, zelfs al kunnen ze voor hun vakeischen prachtig pal staan, eenvoudig als kinderen bij den neus worden genomen op algemeen politiek gebied, zoodra ze geen sociaal-revolutionair, geen sociaaldemocratisch — in den werkelijken zin — inzicht hebben.

Het feit is, dat de Engelsche arbeiders in de groote vakorganisaties, ondanks hun bewonderenswaardigen strijd der laatste jaren, nog altijd heen en weer worden geslingerd tusschen de twee groote tactische uitersten, die de Engelsche arbeidersbeweging nu bijna 100 jaar beheerschen, de taktiek van het vertrouwen op het geweld, spontaan of niet, allèen; en de taktiek van het vertrouwen op de burgerlijke partijen, de taktiek, die hen achter alle mogelijke demagogen doet aanloopen. De beweging alleen doet 't hem nu eenmaal niet. De beweging wordt pas machtig door de theorie. En de theorie is het Marxisme.

v. R.

Kleine Berichten.

De Mexicaansche diktator Huerta

heeft zijn „konstitutioneele” tegenstanders in het Parlement, dat wil zeggen de betaalde agenten van de Ver. Staten, gevangen genomen. Zelf werkt hij met het geld van de katholieke kerk en noemt zich patriottisch. Intusschen gaat het moorden en branden in Mexiko voort, en vooral — bloeit de slavernij er als in de tijden van Porfirio Diaz.

Het Duitsche lucht-oorlogschip L 2

is met man en muis ellendig in de lucht omgekomen door een brand, evenals eenige tijd geleden het lucht-schip L 1 in de zee. Hierbij zijn wederom 28 menschen op de verschrikkelijkste wijze verbrand.

In Dublin

heeft de katholieke geestelijkheid weer eens op perfide wijze partij gekozen tegen de nog steeds in strijd zijnde arbeiders. De kinderen der strijders zouden n.l. naar arbeiders-families in Engeland gaan, maar de bisschop waarschuwt de moeders tegen de *vreemde geest*, die ze daar zullen opdoen. Bovendien, zegt hij, behoeven de arbeiders maar de voorwaarden der heeren aan te nemen, en de strijd is uit!

In de Balkan

nog steeds krisis. Het eene oogeblik liggen Turkije en Griekenland, en dan weer Oostenrijk en Servie overhoop. Maar dit is toch een blijvend resultaat van de Balkan-oorlogen, dat in Oostenrijk de krisis niet meer van de lucht is. Inplaats van Turkije is Oostenrijk tegenwoordig de zieke man van Europa geworden.

De verkiezingen in Italië

zijn aan de gang. Het program der Soc. Dem. Partij is (tegenover een „radikale” regeering): 1. Oppositie tegen de koloniale politiek en de militaire uitgaven. 2. Afschaffing der beschermende rechten. 3. Sociale wetgeving. 4. Een belasting-politiek die het *deficit* van de oorlog (tegen Turkije) op de bezittende klassen legt, en duizend miljoen lire (= ongeveer 500 miljoen gulden) voor sociale hervormingen. 5. Uitbreiding en verbetering van de volksschool; betere salarissen voor de onderwijzers. 6. Algemeen Kiesrecht voor man en vrouw met evenredige vertegenwoordiging. 7. Afschaffing van de uitzonderingswetten van Crispi en de strafbepalingen die tegen het stakingsrecht en de vrijheid van spreken bestaan.

Wanneer komt het Holl. proletariaat eens tegen de zoogenaamd „demokratische” concentratie-regeering op voor afschaffing der dwangwetten? W.P.

Werft abonné's op „De Tribune!”
65 cent per 3 maanden.

VERSCHEENEN:

„Is onze Welvaart in Gevaar?“ Een woord aan de arbeiders van Nederland. — Cents brochure der S. D. P., 8 pagina's voor 1 cent. Voor afdelingen: 100 ex. 75 cent, bij vooruitbetaling.

Het is een antwoord op de massaal verspreide brochure der Vereeniging „Onze Vloot“, voor het 300-millioenenplan van de Indische Defensie-commissie, dat de liberale Minister Rambonnet bezig is uit te voeren. Bestelt direkt en zooveel mogelijk! Maakt propaganda!

Voor het P. B.:

J. C. CETON, Sekretaris.

Amsterdam, Laings Nekstraat 33.

Politiek en Polemieck.

Wat krijgen we van Min. Treub?

In de *Werkmansbode*, Orgaan van het Alg. Ned. Werkl. Verb., lezen we in het nummer van 18 Oct. j.l. onder deze titel een stukje waarvan het slot luidt:

„Zelf, zij, die zich de arbeidersafgevaardigden noemen, van alle partijen, bleken niet thuis te zijn in deze branche (bedoeld is de ziekwet; *Red. Trib.*), zoodat Minister Talma tenslotte bij arbeidersorganisaties om voorlichting wilde vragen tot invoering van zijn eigen wet: er zou een commissie benoemd worden uit Alg. Ned. Werkl. Verb., Patrimonium, Christ. Nat. Werkm. Bond en N. V. V. Minister Treub heeft deze te benoemen commissie weer afgelast. Zou hij daar goed aan gedaan hebben? Een beetje voorlichting van mannen uit de praktijk kan nooit kwaad“.

Het eerste deel van dit stukje is een liberale leugen. Wat men ook van Duys moge zeggen, in de materie van de ziekwet was hij thuis, als geen ander.

Maar van het tweede deel nemen we nota. De voorlichting van de mannen van de praktijk, dat wil zeggen de voorlichting van de vakvereenigingen, door Talma gevraagd, wordt door Treub afgelast. Toch heet bij liberaal en reformist Treub „demokratischer“ dan Talma!

Voor ons zijn ze oud lood om oud ijzer.

Mislukt.

De aktie tot bestrijding van de woningnood te Amsterdam, op touw gezet door de Federatie van de Arb. Partij en de A. B. B., is althans in zooverre mislukt, dat de vergadering in Bellevue j.l. Maandag slechts voor de helft bezet was. Waar de A. B. B. alleen reeds in Amsterdam tienduizenden leden telt, daar zal het helaas op het Amsterdamsche Gemeentebestuur weinig indruk maken, dat zij voor deze aktie — zelfs met de „grootte“ Arb. Partij erbij — het hoogstens tot een vergadering van eenige honderden kan brengen. We herinneren eraan, dat indertijd onze Bellevue-vergadering in de Duurte-actie véél sterker was bezet. Hadden A. B. B. en Arb. Partij dan ook met de S. D. P. samengewerkt in dezen — zoodat hun plicht was geweest, als het hier een ernstige aktie voor alle Amsterdamsche arbeiders tegen de woningnood gold — dan was de zaal van Bellevue tenminste gevuld geweest, en de indruk naar buiten op bourgeoisie en proletariaat was in elk geval door deze eenheid van aktie, nu het immers kon en moest, van groote beteekenis geworden. Men werkt toch wél met christelijken en liberalen samen, als die maar willen! Waarom dan niet met de S. D. P., als het om algemeene arbeidersbelangen gaat?

Maar over het algemeen zijn de Bestuurdersbond en de Arb. Partij met deze aktie niet erg gelukkig. Er is ontzaglijk veel reclame gemaakt en weinig resultaat. En bovendien: de christelijken, die eerst zouden meewerken, hebben de heeren van A. B. B. en S. D. A. P. er in laten loopen. Ze zijn — natuurlijk op bevel der groote heeren — maar niet verschenen, doen dus tenslotte aan de aktie niet mee, al was dat door de Arb. Partij reeds tot in het buitenland toe verkondigd.

Nog een ongeluk.

Loopuit heeft j.l. Dinsdag voor de Prov. Staten in Amsterdam V maar 2181 stemmen gehaald, terwijl hij zelf op 13 Juni 3203 stemmen haalde, d.i. absoluut een achteruitgang met meer dan 1000 stemmen, en relatief wederom een achteruitgang (de normale, zou men tegenwoordig van de Arb. Partij haast kunnen zeggen) met één derde van zijn stemmental. Hij komt dan ook niet eens in herstemming.

In het distrikt, waarvoor — let wel — de vrijz.-demokraat Ketelaar in de Kamer zit, zullen

dezelfde kiezers nu waarschijnlijk een beginselvast Vrij-liberaal in de Staten brengen. Beste bewijs, dat er tusschen die partijen geen wezenlijk onderscheid meer bestaat.

En velen van hen, die de vorige maal een lid van de Arb. Partij stemden, kozen nu een lid van de Anti-rev. partij. De „kleurlooze middenstof“, die in V de toon aangeeft, zag het verschil niet tusschen de eene en de andere kleinburgerlijke partij, en nu de tariefwet van de baan is, gingen ze weer met gerust hart op de anti-revolutionairen.

Wij kunnen niet zeggen dat de Arb. Partij erg gelukkig is na zijn „overwinning“, om van de bewustmaking nu maar te zwijgen. WP.

Ingezonden.

De achterlijkheid van onze moderne Vakbeweging.*

In de Tribune van 23 Aug. komt van de hand van WP. een artikelje voor onder den titel „Een staking op een „model“ fabriek“.

Deze staking vond plaats aan de Ned.-Fabriek van Werktuigen en Spoorweg materieel onder leiding van de Federatie van metaalbewerkers, de R. K. metaalbewerkersbond en een plaatselijk christelijk protestantsche vakvereeniging „Reoboth“.

Uit het feit dat de moderne Bond niet meedeed, concludeerd WP. de achterlijkheid der moderne vakbeweging in casu dus de achterlijkheid van de moderne metaalbewerkers Bond.

Op onze vraag aan WP., om, zij het kort, te zeggen waarom hieruit de „achterlijkheid“ der moderne beweging blijkt, antwoordt hij in de correspondentie van 6 Sept.: „Wanneer, zoodat in het onderhavige geval, bij een staking let wel bij een der *allergrootste* metaal-industrieën in Nederland alle soorten vakorganisatie betrokken zijn, allèen de moderne niet, dat men dan — of het aangenaam klinkt of niet — waarheidsgetrouw de *betrekkelijke* (cursief van ons J. W.) achterlijkheid der mod. vakb. moet erkennen“.

De achterlijkheid der mod. vakb. was dus geworden: „betrekkelijk“. Dus zijn eerste conclusie was te vlug neergeschreven, niet wel overdacht.

Dat nu is gevaarlijk wijl men daarmee bewust of onbewust de moderne vakbeweging welke men zegt te willen steunen, een trap geeft en wat meer zegt een onverdiende trap.

Maar ook WP. moet andere, beter steekhoudende, argumenten aanvoeren ook voor de „betrekkelijke“ achterlijkheid der moderne vakbeweging of beter van de moderne metaalbewerkersbond de A. N. M. B.

Wat is „achterlijk“. Achterlijk is toch niet waar, dat de A. N. M. B. niet op de hoogte staat wat begripen betreft, wat de omstandigheden haar opleggen. En nu moet WP. maar eens aantonen dat de A. N. M. B. in deze omstandigheid niet begrepen heeft wat haar plicht was tegenover haar leden en de ongeorganiseerde metaalbewerkers. De moderne vakbeweging die staakt toch niet om de staking.

Zij staakt toch niet voor verbetering van arbeidsvoorwaarden wanneer diezelfde verbetering is te krijgen zonder staking.

Zij proclameert toch geen staking op een fabriek van dik twee en half duizend man voor een kleingedeelte van dit personeel, zonder de andere niet stakende er mee in kennis te stellen en wat meer met haar overleg te plegen.

Zij gaat toch niet in strijd om erkenning der vakorganisatie met een gedeelte van een personeel waarvan ongeveer de helft blijken heeft gegeven niet van organisatie gediend te zijn.

Wanneer de A. N. M. B. heeft begrepen wat ze moest doen. Zij heeft geweigerd mee te gaan in een strijd, waarvan te voren vaststond dat ze verloren moest gaan. De voordeelen? die door deze strijd zijn verkregen, stonden vóór den strijd reeds vast, konden toen reeds zonder strijd verkregen worden en na alle waarschijnlijkheid méér dan dat. Wat zonder strijd niet verkregen was, dat is: de *erkenning van de kern door de vakorganisaties*.

Dat is het groote, het over jaren nog belemmerende, nadeel van deze staking. De vakorganisaties hebben de zoo gehate, de futloze kern nieuw leven ingeblazen.

Ze hebben een wankelend sta-in-den-weg opnieuw gefundeerd, tot, groot, zeer groot nadeel van de arbeiders en van de moderne vakbond, die hier ook eenmaal die invloed zal krijgen als noodig is voor een sterke vakbond.

*) Door plaatsgebrek moest dit ingezonden stuk telkens worden uitgesteld. *Red. Tr.*

De A. N. M. B. heeft dus getoond in deze strijd te staan op de hoogte van haar tijd.

Dus niet „achterlijk“ of „betrekkelijk achterlijk“ maar haar verantwoordelijkheid ten volle voelen den aanvaardend. Want inderdaad, het was een *machtsvraag* welke in deze strijd beslecht moest worden en het is beter die strijd om de machtsvraag dán aan te vangen wanneer men sterk genoeg is, en niet zoodat thans met één groep arbeiders in strijd gaan en de nasleep van dien te laten dragen door andere, met opzet buiten de zaak gelaten personen.

Deze staking was in opzet en in uitvoering een stukje machteloosheid en verwarring, en ze was in einde en besluiting een besliste smadelijke nederlaag. Dat de A. N. M. B. daaraan *weigerde* mee te doen is haar verdienste en geen bewijs van „achterlijkheid“ kan hieruit tegen haar worden gedistilleerd.

Wij geven WP. dan ook in overweging om in 't vervolg zich eerst beter te laten inlichten alvorens zulke groote woorden te gebruiken. Aan groote woorden brandt men zijn mond, dit blijkt ook eens weer uit deze staking. J. WACHT.

Deutscher Arbeiter-Bildungs-Verein, Amsterdam.

Deze vereeniging houdt op Zaterdag a.s., 25 Oct., 's avonds 8½ uur in haar vereenigingslokaal, Café „Metropole“, Rembrandtsplein 44, een openbare vergadering, die ook voor niet-leden, de Duitse taal machtig, kosteloos toegankelijk is. Dr. W. van Ravesteijn uit Rotterdam zal spreken over: „Der sozialdemokratische Parteitag zu Jena, insbesondere die Debatte über den Massenstreik“.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. In de j.l. gehouden huish. vergadering werd besloten adhaesie te betuigen aan het adres inzake de woningnood, dat door A. B. B. en S. D. A. P. aan de Gemeenteraad is gericht. Tevens zal een schrijven gericht worden aan A. B. B. en S. D. A. P., waarin wij hen op hun houding in dezen zullen wijzen Niet-uitnoodigen van de S. D. P.

Voor de a.s. verkiezing in distr. III werd de propaganda geregeld. Zoodat reeds bericht, werd Wijnkoop kandidaat gesteld. (Intusschen werden Kupers van de christelijken, Otto van de liberalen en Oudegeest van de Arb. Partij gesteld.) Een commissie van 3 partijgenooten, Ceton, Lisser en Secrève, werden gekozen om de actie in dat district te leiden.

Alle avonden worden de partijgenooten — en liefst vroeg — verwacht in Café Monné, Dapperstraat, hoek Wagenaarstraat, om te werken voor de verkiezing in III.

Den Haag. In de huish. verg. van Dinsdag 14 Oct. werd de Tribune-propaganda geregeld. Iedere week worden ter kennismaking 100 Tribunes uitgezet, en wel een maand lang aan dezelfde adressen, waarna op huisbezoek zal gegaan worden op deze adressen. Ook de straatcolportage en het bezorgen van de Zaterdagnummers aan de weekabonnees werd geregeld. Ter inzameling van gelden tot delging van de Oude Tribuneschuld werd een commissie van 4 personen benoemd. Om te gemoet te komen aan het bezwaar van het betalen van een flink bedrag in eens, zullen de leden ook hun steun door het betalen van wekelijksche of maandelijksche bijdragen kunnen verlenen. Daar de huish. verg. door te weinigen bezocht was, kwamen bij de verdeling der vele werkzaamheden nog krachten te kort. In het bestuur werd gekozen: G. Postma.

Korrespondentie. Tot onze spijt moet de Belgische Brief tot het Woensdag-nummer blijven liggen. Ook eenige afdelingsberichten.

De Levensverzekering „AURORA“

Opgericht 12 September 1887

Heerengracht 62, AMSTERDAM,

bestemt haar winsten als volgt:
75 pCt. aan „De Weezenkas“, Vereeniging op grondslag van het beginsel: „Opvoeding zonder geloofsdogma“ en 25 pCt. aan het „Nederlandsch Vrijdenkers-Fonds“.